
2020-9-RE

Causa 2020-9-RE

(Gómez Guijarro c/ Crèdit Andorrà, SA)

Número de registre 52-2020. Recurs d'empara

Aute del 19 de maig del 2020

BOPA núm. 72, del 27 de maig del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 31 de gener del 2020, per la representació processal del Sr. Francesc Gómez Guijarro, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 27 de setembre del 2019 i contra els autes del 17 de desembre del 2019 i del 16 de gener del 2020, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut "*i a la tutela judicial efectiva*", reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que retrotregui "*les actuacions al moment anterior processal per tal que es decideixi estimar les reclamacions d'aquesta part conforme a dret*";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Atesa la situació excepcional derivada de l'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV-2 que va dur al començament del confinament, aquesta resolució es dicta en data d'avui, tot i que el seu examen estava previst per a la reunió del Ple fixada pel 16 de març del 2020, la qual va haver de ser anul·lada;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'un litigi laboral, el 23 de gener del 2019, el Tribunal Unipersonal de la Secció Civil

de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual decidia desestimar la demanda presentada pel Sr. Francesc Gómez Guijarro contra l'entitat bancària Crèdit Andorrà, SA i absolia a aquesta de tots els pediments efectuats de contrari.

1.2. La representació processal del Sr. Francesc Gómez Guijarro va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i, el 27 de setembre del 2019, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que estimava parcialment aquest recurs, revocava íntegrament la sentència de primera instància, "*disposant l'estimació parcial de la demanda condemnant la societat Crèdit Andorrà, SA a satisfer al primer la suma bruta de 14.491,75 € que haurà de ser declarada a la CASS i a satisfer les costes processals causades en ambdues instàncies inclosos els honoraris d'advocat i de procurador del demandant*".

1.3. La representació processal del Sr. Francesc Gómez Guijarro va presentar un recurs d'aclariment en relació amb el contingut d'aquesta darrera sentència, i, el 17 de desembre del 2019, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què decidia no donar lloc a aquest recurs per tal com havia estat presentat fora de termini.

1.4. La representació processal del Sr. Francesc Gómez Guijarro va interposar un incident de nul·litat d'actuacions i també un recurs d'empara contra aquesta decisió.

1.5. El 16 de gener del 2020, la Sala Civil va dictar un aute que inadmetia a tràmit l'incident esmentat, aute que va ser notificat el 21 de gener següent.

1.6. El 21 de gener del 2020, el Tribunal Constitucional va dictar un aute que inadmetia el recurs d'empara, ja que l'admissió restava supeditada al desistiment de l'incident de nul·litat esmentat encara no admès o resolt (veg. l'aute del 21 de gener del 2020, recaigut en la causa 2019-93-RE).

1.7. El 31 de gener del 2020, la representació processal del Sr. Francesc Gómez Guijarro va interposar de nou un recurs d'empara, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i "*a la tutela judicial efectiva*", reconeguts a l'article 10 de la Constitució, contra la sentència del 27 de setembre del 2019 i contra l'aute del 17 de desembre del 2019, així com contra l'aute del 16 de gener del 2020 que inadmetia a tràmit el seu incident de nul·litat d'actuacions, resolucions totes elles dictades per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- El recurrent posa principalment en relleu que no existeix una regulació dispositiva del termini per presentar un recurs d'aclariment.
- Destaca que la Sala Civil mateixa en el seu aute del 16 de gener del 2020 reconeix que no hi ha un termini legalment fixat per a l'articulació del recurs d'aclariment.
- Fonamenta el seu recurs en la resposta donada pels serveis del Tribunal Superior de Justícia a la seva procuradora, d'acord amb la qual no existia cap termini per presentar aquest recurs.
- Per tant, al·lega que estava convençut que no havia exhaurit el termini, el qual no existia, quan el 22 d'octubre del 2019 va presentar un recurs d'aclariment contra la sentència pronunciada tan sols

un mes abans, el 27 de setembre del 2019.

- Per consegüent, considera que pel fet d'imposar-li un termini que no existeix per presentar un recurs d'aclariment, la Sala Civil ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció i a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil recorda primerament que la jurisprudència d'aquest Tribunal ha admès el recurs d'aclariment amb la finalitat d'aclarir algun concepte fosc, suplir qualsevol omisió respecte dels punts discutits en el litigi o esmenar qualsevol error material que s'hagi pogut produir.

- Reconeix que no hi ha un termini fixat legalment per interposar aquest recurs, tanmateix, cita els autes dictats el 14 de juliol del 2005, el 26 d'abril del 2007 i el 23 d'octubre del 2008 que contenen la seva doctrina en relació amb aquesta qüestió i en què es declarava que el recurs esmentat havia d'interposar-se en el termini que la normativa preveu per als recursos d'apel·lació, és a dir, 13 dies hàbils.

- Així mateix, destaca que encara que els serveis del Tribunal Superior de Justícia li haguessin indicat que no existia el termini en qüestió, si l'advocat va incórrer en error, aquest era clarament superable atesa la seva qualificació professional i el coneixement de l'estat del dret que com a tal ha de tenir. I conclou que la invocació de l'error en la modalitat que descriu ha de ser rebutjat en aplicació de l'apoteagma *nemo auditur propiam turpitudinem allegans* (no es pot escoltar a qui invoca la seva pròpia imperícia).

- De manera sobreabundant i sense entrar en el fons del recurs d'aclariment, destaca que allò que la part recurrent pretenia amb aquest recurs no era la rectificació d'un error material o l'aclariment d'algun concepte, sinó la modificació d'una resolució judicial ferma amb fonament a una nova valoració fàctica i jurídica de la sentència recaiguda en apel·lació.

- Per consegüent, la Sala Civil declara la inadmissió a tràmit de l'incident de nul·litat d'actuacions presentat.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'auto del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer

del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa, la qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si l'aute del 17 de gener del 2020, dictat per la Sala Civil, mitjançant el qual es declara que el recurs d'aclariment va ser presentat fora de termini, ha vulnerat el dret a la jurisdicció del recurrent, i, en particular, els seus drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

3.5. El respecte de les formalitats relatives al desenvolupament d'un procés i en particular aquelles relatives als terminis, és essencial per a una bona administració de la Justícia, sempre i quan aquestes formalitats no impedeixin el respecte dels drets fonamentals dels justiciables.

3.6. En aquesta causa, tant el recurrent com la Sala Civil admeten que la legislació vigent no preveu cap termini per presentar un recurs d'aclariment, el qual tampoc està desenvolupat legalment.

3.7. Certament, reproduint el termini establert per presentar un recurs d'apel·lació, la jurisprudència de la Sala Civil ha disposat un termini de 13 dies hàbils per presentar un recurs d'aclariment.

3.8. Si bé el Tribunal Constitucional examina amb una certa flexibilitat el respecte de les normes processals relatives als terminis quan aquests han estat establerts per una llei (veg. per ex. l'aute del 7 de maig del 2018, recaigut en la causa 2018-2-RE, i l'aute del 17 de juny del 2019, recaigut en la causa 2019-40-RE), és lògic que mantingui un raonament similar quan un termini no està fixat legalment, sinó que està determinat per un jutge.

3.9. En aquest supòsit, el recurs d'aclariment va ser presentat el 22 d'octubre del 2019, en relació amb la sentència del 27 de setembre del 2019, és a dir, 12 dies després de l'exhauriment del termini establert per la jurisprudència de la Sala Civil.

3.10. Tenint en compte aquest lapse de temps i considerant que els advocats no poden no conèixer el termini d'un recurs d'aclariment establert per les decisions judicials des de l'any 2008 i que figura en articles i en publicacions acadèmiques, cal declarar que la Sala Civil no ha dictat una decisió il·lògica ni irraonable pel fet de considerar que el recurs havia estat presentat fora de termini.

3.11. A més, si bé la Sala Civil no dona lloc al recurs d'aclariment per la seva extemporaneïtat, valora tanmateix les pretensions plantejades pel recurrent.

3.12. De l'escrit mateix del recurs d'empara que reproduïx les pretensions del recurs d'aclariment es desprèn que la Sala Civil ha respectat el dret a la jurisdicció quan ha observat que el recurrent no demanava la rectificació d'un error material o l'aclariment d'un punt obscur del seu raonament, sinó una nova valoració dels imports que estimava que havien de ser abonats per la part adversa en el marc del contenciós laboral.

3.13. Per aquests motius, aquest recurs d'empara ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2020-9-RE presentat per la representació processal del Sr. Francesc Gómez Guijarro contra la sentència del 27 de setembre del 2019 i contra els autes del 17 de desembre del 2019 i del 16 de gener del 2020, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 19 de maig del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat Magistrat

Jean-Yves Caullet